

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЄ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іваницьок С. В.
Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№89717102018

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

підготовки магістра

Галузь знань:01: Освіта /Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні педагогічні науки

Освітня програма: Педагогіка вищої школи

Луцьк - 2018

Програма нормативної навчальної дисципліни «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ» для магістрів спеціальності: 011 Освітні педагогічні науки, освітня програма: Педагогіка вищої школи

12 вересня 2018 р. – 12 с.

Розробник: Гусак Петро Миколайович, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Смолюк І.О.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол №2 від 18 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ _____ (Гусак П.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією педагогічного факультету

протокол № 2 від 18 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної комісії педагогічного факультету _____ _____ (Антонюк В.З.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	Денна	Заочна
Денна форма навчання	Магістр 01 Освіта/Педагогіка 011 Освітні, педагогічні науки Педагогіка вищої школи	<u>Нормативна</u>		
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання	5	-
		Семестр	11	-
		Лекції.	26	-
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські). Лабораторні. Індивідуальні	28	-
		Самостійна робота	86	-
	Консультації.	10	-	
		Форма контролю: екзамен		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Програма навчальної дисципліни входить до циклу навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки навчального плану підготовки магістра галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки», освітньої програми «Педагогіка вищої школи».

Навчальна дисципліна «**Теоретичні основи педагогіки вищої школи**» розкриває фундаментальні педагогічні проблеми, розв'язання яких формує у майбутніх викладачів теоретичне концептуальне мислення, сприяє розвитку цілісного сприйняття педагогічних явищ та процесів.

Вона є пропедевтичною до таких навчальних дисциплін як «Дидактика вищої школи», «Структурування навчальної дисципліни», «Дидактичні технології у вищій школі». Це дозволяє сформувати у студентів професійні компетентності, які органічно поєднують методологічні підходи з теоретичним концептуальним їх обґрунтуванням та практичним втіленням цих надбань в структури та моделі побудови навчальних дисциплін.

Об'єктом вивчення навчального курсу є – педагогічна підготовка студентів до майбутньої викладацької діяльності у ВНЗ.

Предметом вивчення навчального курсу є – теоретичні та методологічні аспекти підготовки студентів до майбутньої викладацької діяльності у ВНЗ

Мета вивчення курсу – сформувати у студентів основи теоретичного педагогічного мислення на основі парадигмальних, концептуальних, методологічних основ педагогіки вищої школи та сформувати вміння аналізувати процес підготовки фахівця у ВНЗ крізь призму означених категорій.

КОМПЕТЕНЦІЇ

Професійні компетенції:

– здатність визначати стратегічні напрямки розвитку сучасної педагогіки вищої школи;

- здатність застосовувати концептуальні ідеї в аналізі сучасного навчально-виховного процесу у вищій школі;
- здатність створювати схеми та моделі науково-методологічних підходів в педагогіці вищої школи;
- здатність екстраполювати теоретичні положення на сучасні досягнення вищої освіти;
- здатність представляти теоретичні аспекти проблеми в системному модельному викладі;
- здатність прогнозувати тенденції розвитку вищої освіти в Україні.

Студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- сучасний стан і перспективи розвитку системи вищої освіти в Україні;
- шляхи розвитку вищої освіти в Україні та світі, концептуальних моделей університетської освіти;
- особливості організації навчального процесу у вищій школі;
- сучасні освітні парадигми;
- сучасні парадигми, тенденції та стратегії розвитку вищої освіти;
- змісту сучасних освітніх тенденцій на рівні культурно-ціннісної, академічної; професійної, технократичної, гуманістичної парадигм у вищому навчальному закладі;
- концептуальні засади вищої школи;
- плюралістичні філософські течії у сучасній світовій педагогіці вищої школи, що виражаються у концепціях персоналізму, прагматизму, екзистенціалізму, неотомізму, сцієнтизму, натуралізму тощо;
- сучасні філософські засади педагогічної діяльності;
- диференціація основного понятійного апарату педагогіки вищої школи щодо підготовки фахівця: «педагогічна освіта», «професійна компетентність», «компетентність», «педагогічна підготовка», «фахова підготовка», «професійна підготовка», «підготовленість», «готовність», «готовність до професійної діяльності» тощо;
- сутність, структуру та особливості процесу підготовки фахівців у вищій школі;
- основні науково-педагогічні підходи: діяльнісний, комплексний, системний, компетентнісний, міждисциплінарний, знанневоцентриський, ЗУНовський; особистісно-орієнтаційний; особистісно-діяльнісний, ситуативний, контекстний, поліпарадигмальний, інформативний, ергономічний тощо;
- принципи педагогіки вищої школи.
- принципи систематичності й послідовності, свідомості навчання, активності й самостійності, наочності, ґрунтовності, зв'язку навчання з практичною діяльністю, реаліями життя. єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання
- сучасні моделі, організаційно-методичні форми навчання студентів;

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна включає в себе два змістових модулі. Перший модуль присвячений вивченню основних стратегій та світових тенденцій розвитку вищої освіти, які висвітлено у парадигмах теорії педагогіки вищої школи. Другий модуль – розкриває концептуальні особливості педагогіки вищої школи, що представлено у вигляді концепцій, підходів та принципів вищої школи.

По кожному модулю подано тематичний план лекцій, практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи студентів. Для самостійного вивчення студентам пропонуються питання, що були недостатньо глибоко розглянуті під час аудиторної роботи (на вибір викладача) та необхідних для виконання індивідуальних завдань (на вибір студента). Студенти готують питання теоретичного характеру та виконують індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання для самостійної роботи передбачають розробки моделей

ключових проблем студентами самостійно але під керівництвом і контролем викладача. Вони проходять у вигляді практичних занять, консультацій для студентів, які з вагомих причин були відсутні на заняттях.

Контроль за якістю самостійної роботи здійснює викладач протягом навчального року.

Побудова та вдосконалення моделей проводиться за методом мозкового штурму.

Структура навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання представляється у вигляді таблиці 2.1. Структура навчальної дисципліни:

Таблиця 2.1.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичн.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль I. Парадигмальні особливості теорії педагогіки вищої школи					
Тема 1. Вища школа в освітній системі України Феноменологія підготовки фахівця у ВНЗ	14	2	2	10	
Тема 2. Сучасні парадигми вищої школи зарубіжних країн	20	4	4	10	2
Тема 3. Освітні парадигми у вищій школі України	22	4	6	10	2
Разом за модулем 1	56	10	12	30	4
Змістовий модуль II. Концептуальні основи педагогіки вищої школи					
Тема 4. Методологічні концепції педагогіки вищої школи	30	4	6	18	2
Тема 5. Наукові підходи у педагогіці вищої школи	32	6	6	18	2
Тема 6. Принципи навчання у вищій школі	32	6	4	20	2
Разом за модулем 2	94	16	16	56	6
Всього годин:	150	26	28	86	10

4. ТЕМИ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Вища школа в освітній системі України. Феноменологія підготовки фахівця у ЗВО.

Основні етапи становлення вищої освіти в Україні. Тенденції розвитку університетської освіти. Характеристика вищої освіти України в руслі світових тенденцій розвитку вищої освіти. Система освіти України, її структура.

Структура підготовки майбутнього фахівця: світоглядна, професійна, наукова, професійно-педагогічна, фахова професійна, дидактична, методична, практична.

Тема 2. Сучасні парадигми вищої школи зарубіжних країн.

Загальна характеристика системи вищої освіти за рубежом. Централізація і децентралізація управління вищої школи. Типові організаційні структури ЗВО за кордоном.

Варіативність підготовки фахівців у зарубіжних ЗВО. Основні парадигми вищої освіти та тенденції розвитку. Авторитарна, ліберальна пара

Тема 3. Освітні парадигми у вищій школі України.

Педагогіка вищої школи як наука і як мистецтво. Сучасні методологічні підходи у педагогіці вищої школи. Основні ідеї, концепції, теорії педагогіки вищої школи. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі..

Поняття, характеристика, особливості професійної спрямованості освітніх парадигм вищої школи: культурно – ціннісної; академічної, професійної, технократичної, гуманістичної; компетентнісної, парадигми соціального капіталу. Стадії парадигмального розвитку науки.

Змістовий модуль II. Концептуальні основи педагогіки вищої школи.

Тема 4. Методологічні концепції педагогіки вищої школи.

Розвиток педагогіки вищої школи в контексті наукових філософських концепцій: біхевіоризму, гештальтизму, персоналізму, прагматизму, екзистенціалізму, неотомізму, сцієнтизму, натуралізму. Вплив наукових концепцій на методологію підготовки майбутнього фахівця.

Тема 5. Наукові підходи у педагогіці вищої школи.

Поняття наукового підходу в педагогіці вищої школи. Компетентнісний підхід: поняття компетенції та компетентності. Диференційований підхід в означенні рівневої та професійно-орієнтованої диференціації. Особистісно орієнтований підхід в контексті індивідуалізованого та розвивального аспектів. Синергетичний підхід з позицій трансформації ціннісних орієнтацій, самопізнавальної і самовиховної активності студентів. Акмеологічний підхід в контексті інтеграції індивідних, особистісних та суб'єктно-діяльнісних характеристик підготовки майбутнього фахівця. Соціокультурний підхід як поєднання у підготовці фахівця історичного відтворення суспільства з його національною культурною специфікою, соціальною відповідністю і культурної компетентності.

Тема 6. Принципи навчання у вищій школі.

Співвідношення закономірностей та принципів підготовки фахівця. Загальнодидактичні принципи навчання у вищій школі: науковості, систематичності й послідовності, свідомості навчання, наочності, ґрунтовності *навчання*, зв'язку навчання з практичною діяльністю, реаліями життя, єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Вища школа в освітній системі України Феноменологія підготовки фахівця у ВНЗ

1. Система вищої освіти України.
2. Закон України «Про вищу освіту»
3. Автономія ВНЗ
4. Підготувати повідомлення на тему: Розвиток вищої освіти: загальні тенденції.

Сучасні парадигми вищої школи зарубіжних країн

5. Систематизація зарубіжних освітніх парадигм вищої школи
6. Зарубіжні наукові освітні концепції

Освітні парадигми у вищій школі України

7. Систематизація вітчизняних освітніх парадигм вищої школи

Порівняльна характеристика вітчизняних та зарубіжних освітніх парадигм вищої школи.

Методологічні концепції педагогіки вищої школи

8. Ознайомитись з науковими концепціями:
 - Філософськими
 - Соціологічними
 - Психологічними
 - Педагогічними

Наукові підходи у педагогіці вищої школи

9. Виокремити наукові підходи у рамках освітніх парадигм і концепцій

Принципи навчання у вищій школі

10. Систематизувати науково-педагогічні джерела за принципами навчання вищої школи

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуально-дослідне завдання. Представити презентації парадигми, концепції, підходу та принципу навчання у ВІІ. Роботу представити у Microsoft PowerPoint.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

В оцінці студентів враховуються наступні моменти: достатність об'єму відповіді (повна, достатньо повна, неповна); ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, правилами; зрозумілість основного завдання запитання; логічність викладу матеріалу; обґрунтованість основних положень власних міркувань; не традиційність підходу до викладу відповіді; уміння інтегрувати та диференціювати знання.

“3-2,26 бали”, виставляється студентам, які в повному об'ємі володіють програмовим матеріалом з навчального курсу, обізнані з усіма поняттями та термінами і адекватно оперують ними під час відповідей на поставлені запитання, ознайомлені з спеціальною літературою. Для отримання вищого балу студенти повинні продемонструвати творчу самостійність, здатність аналізувати факти, логічно мислити, ставити запитання та шукати на них відповіді. При оцінці враховуються уміння аргументувати власні судження теоретичними та фактичними положеннями, виконання завдань для самостійної роботи.

“2,25-1,6 бали” виставляються також за умов достатньо повного володіння знаннями з навчального курсу. Відповідь студента має бути правильною, обґрунтованою зі знаннями основних напрямів і змісту роботи. Студент повинен уміти аналітично працювати з різними концепціями, ідеями, підходами до поставлених проблем. Одночасно в роботі може бути допущено дві-три несуттєві помилки чи деяка неповнота відповіді, кострубатість і скутість у висловленій думці. Не в повній мірі виконані завдання для самостійної роботи.

“1,5-1,1 бали” виставляється за знання, що продемонстровані в неповному об'ємі. Завдання для самостійної роботи виконані частково.

“1-0-0 бал” – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу порівняння. Завдання для самостійної роботи не виконані.

Оцінювання індивідуально-дослідного завдання передбачає:

22-18 балів – самостійно і творчо вирішені поставлені проблеми, студент вміє узагальнювати й систематизувати, робити логічні висновки. Проблема описана правильно, чітко, логічно. Презентація в повній мірі представляє зміст та логіку вибраної проблеми, цікава, доказова, яскрава. Вказані використані джерела у вигляді зносок.

17-13 балів виставляється студентам, які проявляють творчу самостійність, виявляють здатність аналізувати факти, що стосуються поставлених проблем. Проблема описана правильно, чітко, логічно. Презентація представляє зміст та логіку вибраної проблеми, цікава, доказова, яскрава. Вказані використані джерела у вигляді зносок. Однак, за деякими означеними критеріями допущено неточності, недостатньо доказовості.

12–8 бали відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється певна проблема, відсутні судження студента, його висновки та узагальнення. Проблема описана частково, фрагментарно, нелогічно. Презентація не представляє зміст та логіку вибраної проблеми, непереконлива. Відсутні використані джерела у вигляді зносок. Висвітлення проблеми є частковим.

7-0 бали виставляється студентам, які виконали індивідуально-дослідницьке завдання на неналежному рівні: матеріал не відображає проблему дослідження, відсутній логічний виклад. Презентація відсутня, або не відповідає змісту вибраної проблеми. Відсутні використані джерела. Висвітлення проблеми є неадекватним.

МКР 1. Охарактеризувати підготовку фахівця у ВНЗ за окремою парадигмою. Побудувати та описати модель цієї парадигми.

МКР 2. Охарактеризувати підготовку фахівця у ВНЗ за окремою концепцією.

Побудувати та описати модель цієї концепції.

Охарактеризувати підготовку фахівця у ВНЗ за окремим підходом чи принципом. Побудувати та описати модель цього підходу чи принципу.

Модульна контрольна робота передбачає **20 балів**. Так, **20-16 бали** – робота виконана на високому рівні. В моделі виділена системотвірна основа, відображені всі складові обраної проблеми, чітко та аргументовано представлено зв'язки та залежності між складовими. Доказово описана модель. **15-11 балів** Відображені всі складові обраної проблеми, представлено зв'язки та залежності між складовими. Модель описано нечітко. **10-06 балів** Модель розроблена, представлені складові обраної проблеми. Зв'язки та залежності між складовими не визначені, або визначені неадекватно. Модель не описана, або описана неадекватно. **05-0 балів** – модель не розроблена, або представлена у вигляді складових які не відповідають обраній проблемі. Опис моделі відсутній, або не відповідає обраній проблемі. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без осмислення, аналізу.

МКР 1. оцінюється в 20 балів, а МКР 2. - в 40 балів (по 20 максимальних балів за кожне завдання.)

Таблиця 3.1.

Поточний контроль (макс = 40 балів)						Модульний контроль (макс = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
3	3	3	3	3	3	22	20	40	100

Шкала оцінювання

Таблиця 4.1.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Представлений список джерел орієнтований на літературу бібліотеки СНУ

1. Абдулина О.А. Общепедагогическая подготовка в системе высшего педагогического образования: Для педагогических специальных, высших учебных заведений. - 2-е изд., перераб. и доп. -М.: Просвещение, 1990. - 141с.

2. Абульханова-Славская К.А., Брушинский А.В. Философско-психологическая концепция Л.С. Рубинштейна. -М, 1989.

3. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Історія. Проблеми.-К.: Либідь, 1998.
4. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – К., 1998.
5. Антология педагогической мысли УССР /Сост. Н.П.Калениченко.-М., 1988.
6. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя.: Монографія. - Одеса: Маяк, 1998-284с.
7. Бойко А. Парадигмальні напрями виховання: варіанти вибору//Рідна школа - №3, 2001. - с 7-10.
8. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації.-К: ІЗМН, 1996.
9. Буркова Л. Технології в освіті. //Рідна школа. - лютий. 2001.-С.18-19.
10. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава, 1993.
11. Вергасов В.М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школе. - К.: Высшая школа, 1985..
12. Вергасов В.М. Проблемное обучение в высшей школе - К.: Высшая школа, 1977.
13. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. – Дрогобич: КОЛО, 2003. – 528 с.
14. Вища освіта: проблеми та перспективи розвитку: Міжнародна АН вищої освіти: Другі академічні читання. - К.: МО України, 1995. - 202 с
15. Вітвицька С.С. Науково-методичне забезпечення соціально-педагогічної підготовки майбутніх вчителів: Теоретичні та методичні засади соціально-педагогічної підготовки вчителя -К.-ІЗМН, Житомир. ЖДШ, 1999 о. 142-146.
16. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. - Київ: Центр навчальної літератури, 2003.-316 с.
17. Галузинський В.М. Евтух М.Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні - К., 1995. - 168 с
18. Герасина Л.Н. Современная высшая школа в условиях реформации образования. - Харьков, 1993.
19. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методичні поради молодим науковцям. - К.,1995.
20. Гусак П.М. Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії. - Луцьк, 1996.
21. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття) -К.: Райдуга, 1994.
22. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2012.
23. Довідник здобувача наукових ступенів: Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації /За ред. Р.В. Бойка К, 1999.
24. Доповідь Міністра освіти і науки України Кременя В.Г. на II всеукраїнському з'їзді педагогічних працівників //Освіта, 2001. - №57-58.
25. Дубасенюк О.А. Теоретичні і методичні основи виховної діяльності педагога. - К., 1996.
26. Загвязинский В.И., Грищенко Л.И. Основы дидактики высшей школы: Учебное пособие. - Тюмень, 1978. - 91 с.
27. Закон про вищу освіту //Освіта. - 20-27 лютого 2002р.
28. Закон України "Про загальну середню освіту" від 13 травня 1999 року № 651-XIV // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1999. – № 28.
29. Закон України "Про освіту" від 23 травня 1991 року № 1060-XII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. – № 34.
30. Закон України «Про вищу освіту» К., 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
31. Зязюн І.А. Технологізація освіти як історична неперервність./Неперервно професійна освіта: теорія і практика, 2001: Вігол. Вип. №1 - о. 73-86.
32. Ильина Т.А. Структурно-системный подход к организации обучения - М., 1973. - 78

с.

33. Карпенчук С. Г. Теорія та методика виховання: Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища школа, 2005. – 343 с.
34. Концепція педагогічної освіти України - К: Либідь, 1991.
35. Корсак К.В. Світова вища освіта: порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів: Монографія. - К., 1997.
36. Кошманова Т. С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960 - 1998 рр). – Львів, 2000.
37. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня.
38. Кузьмина Н.В. Методы системного исследования педагогической деятельности. Учебное пособие. - Л.: ЛГУ, 1980. -172 с.
39. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи.: Навч. посіб. – К., 2005.
40. Лернер И.Я. Процесс обучения и его закономерности. -М.: Знание, 1980.
41. Майборода В. К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.) /За ред Лугового В.І. -К.: Либідь, 1992.-195с.
42. Макарова І.Г. «Модульное обучение. Новые педагогические технологии», Дніпропетровськ, 1993. - 15 с.
43. Марушкевич А. Основи педагогіки: Навчальний посібник. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2007. – 123 с.
44. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник /За ред. академіка АПН України О.Г. Мороза. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. - 337 с
45. Нагорна Г.О. Формирование у студентов педагогических вузов профессионального мышления. — К., 1995.
46. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. // Освіта України. – 2004. – 3 грудня.
47. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. – К., 2011.
48. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія /За ред. І.А. Зязюна. - К.: Вид. «Віпол», 2000. -636 с.
49. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: Проект. – К.: МОН України, 2016.
50. Огнев'юк В.О., Фурман А.В. «Принцип модульності в історії освіти.», ч.І. - УШКККО Міністерства освіти України, К., 1995. -85 с.
51. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
52. Освітні технології: навчально-методичний посібник/ За ред. О.М.Пехоти - Київ: А.С.К., 2001. - 256с.
53. П'ятакова Г. П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі. Навчально - метод. посібник. – Львів, 2008.
54. Пашко Л.Ф. Формування відповідального ставлення до педагогічної професії у студентів педвузу: Вища та середня освіта: Респ. наук, метод, збірник . -К, 1991. -Вип 15. -с. 35-42.
55. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002. _ Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи.: Пос. – К., 2006.
56. Педагогічні технології у неперервній освіті: Монографія (Сисоєва С.О., Алексіок М.А., Воловик П.М., Кульчицька О.І. та ін.) за ред. С.О.Сисоєвої - К: Віпол, 2001. - 502с.
57. Пермяков О.А. Педагогіка: навч. посіб. / О.А. Пермяков, В.В. Морозов. – К Педагогічний словник / за ред. М.Д.Ярмаченка – К., 2002.
58. Перспективні основні технологи: навчально-методичний посібник /за ред. Г.С. Сазоненко/ - К: Гопак, 2000. - 560с.
59. Психологія і педагогіка життєтворчості: Навч.-метод. посібник /Під ред. В.М.Доній. - К., 1996.
60. Пуховська Л.П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: Монографія. - К.:

Вища школа, 1997.

61. Семиченко В.А. Концепция целостности и ее реализация в процессе подготовки будущих учителей (психолого-педагогические аспекты). - К., 1993.

62. Семушкія Л.Г., Ярошенко Н. Г. Содержание и методы обучения в средних специальных учебных заведениях: Уч. метод. пособ. - М, «Вища школа», 1990,. - С. 78-81, 94-124,142-162.

63. Сисоєва Світлана Освітні технології: методологічний аспект// Професійна освіта: педагогіка і технологія - Київ - Ченстохова, 2000. - с. 351-365.

64. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість. - Х-К: Книжкове видання. - «Каравела», 1998 - 150с.

65. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. - К.: НПУ, 2000. - 210 ст.

66. Соловей М. І., Спіцин Є. С., Кудіна В. В. Професійно-педагогічна підготовки майбутнього вчителя в кредитно-модульній системі організації навчання. – К.: Ленвіт, 2008.– 377 с.

67. Сухомлинська О.В. Концептуальні засади розвитку історико-педагогічної науки в Україні //Шлях освіти, 1999. - №1. — с 41-45.

68. Сучасна вища школа: психолого-педагогічні аспекти: (монографія) /За ред. Н.І. Ничкало - К., 1999.

69. Терещук Г.В. Педагогічна діагностика ціннісних орієнтацій молоді в процесі її соціального і професіонального становлення //Педагогіка і психологія. - 1996. - №3. - с.119-125.

70. Технології професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів: Навч. посібник: у 2 ч. / За заг.ред. доктора пед. наук О.А.Дубасенюк - Житомир: Житомирський держ. педуніверси-тет. - 2001. -267с;

71. Філософія освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи: Методол. семінар, 22 лист опад 2000 р. Зб. наук. праць. Вип. 3

72. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи.: Пос.– К., 2006.

73. Хижняк З.І. Києво-Могилянська академія. -К., 1988.

74. Цільова комплексна програма «Вчитель» //Освіта України, 1996. - №64.

75. Цінності освіти і виховання [Текст] : наук.-метод. зб. // упор. О. М. Павліченко; ред.. За заг. ред. О. В. Сухомлинської, О. П. Ігнатенко, Р. П. Сеульський; АПН України, Центр Інформ. та док. Ради Європи в Україні – К.: Б.в., 1997. – 224 с.

76. Чайка В.М. Основи дидактики / В.М. Чайка. – К.: Академвидав, 2011. Знання, 2012.

77. Школа діалога культур: Идеи. Опыт. Проблемы /Под ред В.С. Библера. -Кемерово, 1993.

78. Юрченко В.І. Оптимізація взаємозв'язку у системі «студент-викладач». - К., 1997. - с.103-110.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Основні етапи становлення вищої освіти в Україні.
2. Моделі розвитку університетів.
3. Характеристика вищої освіти України в руслі світових тенденцій розвитку вищої освіти.
4. Система освіти України, її структура, особливості ступеневої освіти.
5. Принципи діяльності освітніх закладів.
6. Поняття парадигми
7. Стадії парадигмального розвитку науки
8. Культурно - ціннісна парадигма
9. Академічна парадигма
10. Професійна парадигма
11. Технократична парадигми

12. Гуманістична парадигма
13. Компетентнісна парадигма навчання
14. Парадигма соціального капіталу
15. Концепція персоналізму
16. Концепція прагматизму
17. Концепція екзистенціалізму
18. Концепція неотомізму
19. Концепція сцієнтизму
20. Концепція натуралізму
21. Поняття наукового підходу в педагогіці вищої школи
22. Компетентнісний підхід
23. Диференційований підхід
24. Особистісно орієнтований підхід
25. Синергетичний підхід,
26. Акмеологічний підхід
27. Культурологічний підхід
28. Принцип науковості
29. Принцип систематичності й послідовності
30. Принцип свідомості навчання
31. Принцип наочності
32. Принцип ґрунтовності навчання
33. Принцип зв'язку навчання з практичною діяльністю, реаліями життя
34. Принцип єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання